Języki i paradygmaty programowania 1 – studia stacjonarne 2019/20

Lab 6. Tablice znakowe o dwóch indeksach, przekazywanie tablic do funkcji cd., dynamiczna alokacja pamięci, funkcje przetwarzające ciągi znakowe. Projekt nr 2.

- 1. Zapoznaj się z pojęciami stos, sterta, alokacja pamięci (statyczna i dynamiczna), przepełnienie stosu, przepełnienie sterty (Wikipedia).
- 2. Tablice możemy deklarować na kilka sposobów. W przypadku alokacji statycznej możemy je zadeklarować m.in. następująco:

```
int tab1[5];
int tab2[5] = { 2, 5, 3, 2, 5 };
int tab3[5] = { 2, 2, 1 };
int tab4[5] = {0};
int tab5[] = { 1, 2, 3, 4, 5 };
```

Czym różnią (jeśli się różnią) powyższe sposoby? Zadeklaruj tablicę statyczną (bez inicjalizacji jej wartości - pierwszy sposób), podobnie tablicę globalną - jakie wartości przyjmują poszczególne elementy tablicy?

Język C pozwala w sposób analogiczny na deklarację tablic wielowymiarowych. Przykłady tablic dwuwymiarowych:

```
int matrix1[2][2];
int matrix2[2][2] = { { 1, 2 }, { 3, 4 } };
int matrix3[2][2] = {0};
```

Czym jest nazwa tablicy - jaką przyjmuje wartość? Udowodnij swoją odpowiedź krótkim przykładem.

3. Tablice mogą być przekazywane do funkcji na dwa sposoby: poprzez referencję lub poprzez wskaźnik. Oznacza to, że przekazując tablicę nie jest tworzona jej kopia, a działania są wykonywane bezpośrednio na oryginalnej tablicy. Przekazywanie przez wartość jest niemożliwe.

```
void myfun(int *tab)
void myfun(int tab[])
```

4. Tablica dwuwymiarowa to jednowymiarowa tablica wskaźników do jednowymiarowych tablic danego typu.

```
char d[200][256];
```

- rezerwuje miejsce w pamięci dla 200*256 zmiennych typu char;
- identyfikator d jest stałą o wartości równej adresowi elementu d[0][0];
- wartość d[0] wskazuje na element d[0][0], wartość d[1] wskazuje na element d[1][0], ... itd.;
- wartości d, d[0], &d[0][0] są takie same. d, d[0], d[1], d[2],... są stałymi nie wolno zmieniać ich wartości.

Przykład:

```
//Liczba słów w wielu liniach tekstu (1) - tablice o dwóch indeksach
#pragma warning (disable: 4996)
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#define MAX_LINE 256
#define MAX_LINES 200
FILE *fd = NULL;
int ile_slow(char *);
int main()
```

```
{
       char d[MAX_LINES][MAX_LINE];
       int i, 1;
       if (!(fd = fopen("DANE.txt", "r")))
              printf("Blad otwarcia zbioru\n");
              exit(2);
       }
       i = 0;
       1 = 0;
       while (i < MAX LINES && fgets(d[i], MAX LINE, fd) != (char*)NULL)</pre>
              1 += ile_slow(d[i]);
       fclose(fd);
       fd = NULL;
       printf("%d\n", 1);
       system("pause");
}
/* TU funkcja ile_slow */
int ile_slow(char *te)
{
       char p, b = ' ';
       int 1 = 0;
       while (p = b, b = *te++)
              if (b != ' ' && p == ' ') 1++;
       return(1);
}
```

5. Funkcja **fgets()** czyta kolejne znaki ze strumienia stream i umieszcza je w tablicy znakowej wskazywanej przez str. Czytanie przerywa, gdy przeczyta size - 1 znaków, natrafi na koniec pliku lub znak końca linii (znak ten jest zapisywany do str). Na końcu fgets() dopisuje znak '\0'. W przypadku błędu lub natrafienia na koniec pliku wartością funkcji jest NULL.

```
Deklaracja: char *fgets(char *str, int size, FILE *stream);
```

6. **Dynamiczna alokacja pamięci** - tworząc aplikacje zazwyczaj nie znamy z góry rozmiarów tablic jakie będą nam potrzebne. Często pamięć zarezerwowana przez stos jest niewystarczająca. Możemy wtedy skorzystać z dynamicznej alokacji pamięci. Język C dostarcza w tym celu funkcję **malloc**, która jako argument przyjmuje rozmiar bloku pamięci, który ma zaalokować, natomiast zwraca wskaźnik do zaalokowanej pamięci lub NULL w przypadku błędu. Przykładowo alokację 10 elementowej tablicy typu double możemy zapisać następująco:

```
double *tab;
tab = (double *)malloc(sizeof(double) * 10);
if (!tab)
{
    //błąd alokacji
}
```

Język C nie posiada mechanizmów automatycznego "odśmiecania pamięci" (tzw. garbage collecting). Procedura zarówno alokacji jak i dealokacji spoczywa na programiście. W celu zwolnienia pamięci korzystamy w funkcji **free**. Zwolnienie może być wykonane tylko raz. Pamiętajmy, aby po każdym użyciu funkcji **free** "zniszczyć" wskaźnik poprzez przypisanie wartości NULL.

```
if (tab)
```

```
{
    free(tab);
    tab = NULL;
}
```

7. W przypadku tablic wielowymiarowych ich przekazywanie do funkcji znacznie się komplikuje. Aby przekazać tablicę wielowymiarową w sposób podobny do tablic jednowymiarowych musimy z góry znać stały rozmiar tablicy:

```
void myfun(int tab[2][2])
void myfun(int (*tab)[2])
```

Rozwiązaniem powyższego problemu może być zapis tablicy dwuwymiarowej w jednym wymiarze - jednak nie zawsze jest to pożądane rozwiązanie.

8. **Dynamiczna alokacja pamięci dla tablic wielowymiarowych** - cały proces wygląda analogicznie do alokacji tablic jednowymiarowych - należy jedynie pamiętać, że musimy zaalokować każdy wiersz z osobna (podobnie w przypadku zwalniania pamięci). Przykładowa tablica 10x5 o elementach typu double:

```
double **tab;
tab = (double **)malloc(sizeof(double) * 10);
if (!tab)
{
       //błąd alokacji
for (int i = 0; i < 10; i++)
       tab[i] = (double *)malloc(sizeof(double) * 5);
       if (!tab[i])
       {
              //błąd alokacji
       }
if (tab)
       for (int i = 0; i < 10; i++)
       {
              if (tab[i])
              {
                     free(tab[i]);
              }
       free(tab);
       tab = NULL;
}
```

9. Przykład dla tablic tekstowych:

```
//Liczba słów w wielu liniach tekstu (2) - alokacja pamięci
#pragma warning (disable: 4996)
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#define MAX_LINE 256
#define MAX_LINES 200
FILE *fd = NULL;
int ile_slow(char *);
int main()
{
```

```
/* Ile slow w wielu liniach tekstu, alokacja pamieci */
       char *d[MAX_LINES], bufor[MAX_LINE];
       int len, i, 1;
       if (!(fd = fopen("DANE.txt", "r")))
              printf("Blad otwarcia zbioru\n");
              exit(2);
       }
       i = 0;
       1 = 0;
       while (i < MAX LINES && fgets(bufor, MAX LINE, fd))</pre>
              len = strlen(bufor);
              bufor[len - 1] = '\0';
              if ((d[i] = (char *)malloc((unsigned)len)) == (char*)NULL)
                     printf("Brak pamieci\n");
                     exit(3);
              }
              strcpy(d[i], bufor);
              1 += ile_slow(d[i]);
              i++;
       }
       fclose(fd);
       fd = NULL;
       printf("%d\n", 1);
       system("pause");
       /* Tekst w pamięci, tablica d przechowuje wskaźniki do linii tekstu */
}
int ile_slow(char *te)
{
       char p, b = ' ';
       int 1 = 0;
       while (p = b, b = *te++)
              if (b != ' ' && p == ' ') 1++;
       return(1);
```

- 10. Czym różnią się funkcje: malloc, calloc, realloc?
- 11. Korzystając z funkcji **fgets** napisz program, który będzie zaczytywał linia po linii tekst zapisany w pliku tekstowym, a następnie wyświetlał numer linii, liczbę dużych liter, liczbę małych liter i liczbę pozostałych znaków. Dla uproszczenia załóżmy, że tekst nie zawiera polskich znaków oraz maksymalna liczba znaków w pojedynczej linii wynosi 256.
- 12. Biblioteka stdlib.h dostarcza funkcji konwertujących ciąg znaków na liczbę (atoi, atof, atol, atol) oraz liczby na ciąg znaków (itoa, _ecvt, _fcvt) więcej informacji w dokumentacji MSDN oraz na wykładzie.
- 13. Tablice dwuwymiarowe w argumentach funkcji. Zmodyfikuj program z przykładu nr 9 tak, by algorytm liczenia liczby słów nie był zapisany w funkcji main() ale w funkcji o nazwie licz_slowa_1. W której zostanie wykorzystana funkcja ile_slow. Do funkcji licz_slowa_1 winien być przekazany cały przeczytany tekst przekażemy jedynie tablice wskaźników do poszczególnych linii tekstu.

```
//Liczba słów w wielu liniach tekstu (3) - tablice 2-indeksowe w argumentach -
argumenty funkcji main()
#pragma warning (disable: 4996)
#include <stdio.h>
#include <stdib.h>
#include <string.h>
```

```
#define MAX LINE 256
#define MAX LINES 200
FILE *fd;
int ile_slow(char *), licz_slowa(char **), licz_slowa_1(char **);
int main(int argc, char **argv)
{
       /* Ile slow w ielu liniach tekstu */
       char *d[MAX_LINES], bufor[MAX_LINE];
       int len, i, 1;
       if (argc != 2)
       {
              printf("Zła liczba argumentów\n");
              exit(1);
       }
       if (!(fd = fopen(argv[1], "r")))
              printf("Blad otwarcia zbioru\n");
              exit(2);
       }
       i = 0;
       1 = 0;
       while (i < MAX_LINES && fgets(bufor, MAX_LINE, fd))</pre>
              len = strlen(bufor);
              bufor[len - 1] = ' \circ ';
              if (!(d[i] = (char*)malloc((unsigned)len)))
                     printf("Brak pamieci\n");
                     exit(3);
              }
              strcpy(d[i], bufor);
              i++;
       }
       d[i] = (char *)0; //znacznik końca tablicy wskaźników
       l = licz_slowa_1(d);
       printf("%d\n", 1);
system("pause");
       /* Tekst w pamieci, tablica d - wskazniki do linii tekstu */
}
/* Tu funkcja ile_slow */
int ile_slow(char *te)
{
       char p, b = ' ';
       int 1 = 0;
       while (p = b, b = *te++)
              if (b != ' ' && p == ' ') 1++;
       return(1);
}
int licz_slowa_1(char *te[])
       int i, 1 = 0;
       i = 0;
       while (te[i] != (char *)0)
       {
              1 += ile_slow(te[i]);
              i++;
```

```
}
return 1;
}
```

14. Przekazywanie tablic dwuindeksowych sprowadza się do przekazywania jednoindeksowej tablicy wskaźników do jej wierszy , czyli adresu początkowego elementu tablicy wskaźników. Poniższa funkcja licz_slowa jest modyfikacją funkcji licz_slowa_1 . Deklaracje identyfikatora te w obu wersjach funkcji są w pełni równoważne. Bez względu na sposób deklarowania można odwoływać się do tekstów przez elementy tablic lub przez wskazanie pośrednie.

```
int licz_slowa(char **te)
{
    int 1 = 0;
    while (*te)
    {
        1 += ile_slow(*te++);
    }
    return 1;
}
```

- 15. Zamień miejscami tekst z dwóch wybranych linii.
- 16. Wybierz z tekstu składającego się z wielu linii te linie, w których na początku znajduje się wybrany tekst.
- 17. Wstaw jedną linię teksu po linii o numerze n.
- 18. Wybierz z teksu słowo o podanej pozycji. Załóż, że ogranicznikiem słowa jest dwukropek.
- 19. Napisz program kodujący i dekodujący dowolne teksty posługując się alfabetem Morse'a. W rozwiązaniu możesz wykorzystać poniższe tablice.

20. Przeanalizuj w trybie pracy krokowej następujące przykłady do wykładu 6:

http://torus.uck.pk.edu.pl/~fialko/text/CC/przykl/WW6 1.pdf http://torus.uck.pk.edu.pl/~fialko/text/CC/przykl/WW6 2.pdf http://torus.uck.pk.edu.pl/~fialko/text/CC/przykl/WW6 3.pdf Wszystkie przykłady dostępne pod adresem: http://torus.uck.pk.edu.pl/~fialko/text/CC/przykl/

^{*}Treści oznaczone kursywą pochodzą z różnych źródeł internetowych.